

Lijst van vragen

De algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking heeft een aantal vragen voorgelegd aan de initiatiefnemers over de **Initiatiefnota van de leden Van Laar en Kerstens: «Eerlijk werk wereldwijd»** (Kamerstuk 34 311, nr. 0).

Voorzitter van de commissie,
De Roon

Adjunct-griffier van de commissie,
Wiskerke

Nr.	Vraag
1	Tot welke Sustainable Development Goals verhouden de beslispunten in deze initiatiefnota zich en vallen de beslispunten binnen de focusgebieden van de Nederlandse regering van die doelen?
2	Welke rol ziet u weggelegd voor de Nederlandse overheid en het Nederlandse bedrijfsleven in het realiseren van flankerende beleid, zoals stimuleringsmaatregelen voor ondernemers om mensen met een handicap aan te nemen, waardoor de arbeidsmarktpositie van mensen met een beperking versterkt wordt?
3	Ziet u een rol weggelegd voor ambassades in het stimuleren van ondernemers om werkplekken te creëren voor mensen met een beperking? Hebben ambassades kennis en expertise in huis om goede verbindingen te leggen met relevante netwerken en gespecialiseerde organisaties; en zo niet, hoe denken ze dit in te gaan vullen?
4	Gezien de diversiteit in genoemde definities van «leefbaar loon», kunt u nader toelichten welke definitie van leefbaar loon gehanteerd zal worden en waarom?
5	Hoeveel bewijs bestaat er om te kunnen concluderen dat de genoemde instrumenten landen stimuleren om de fundamentele principes en rechten op het werk te implementeren?
6	Waarop is de uitspraak «honderden miljoenen» mensen die onder gebrekkige omstandigheden werken, gebaseerd? Heeft u kennis genomen van het aantal van 35,8 miljoen moderne slaven, zoals genoemd op de website globalslaveryindex.org ?
7	Kunt u de opmerking dat Nederlandse bedrijven voorop lopen in het nemen van verantwoordelijkheid voor hun werknemers en hen beter betalen en behandelen dan «veel buitenlandse bedrijven» nader toelichten? Gaat het daarbij alleen of juist vooral om hun eigen werknemers, of ook om de arbeiders (vaak zonder contract) in de productieketen die meewerken aan het maken van hun producten, halffabricaten en grondstoffen?
8	Op welke manier kunnen de verplichtende elementen van het door u geprezen Bangladesh Akkoord deel gaan uitmaken van de convenanten over Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) waarover nu wordt onderhandeld? Hoe kan de Nederlandse overheid op andere wijze initiatieven zoals het Bangladesh Akkoord uitbreiden naar andere landen, sectoren en wellicht thema's? Wilt u dat de overheid daarvoor fondsen beschikbaar stelt, uit bestaande of nieuwe committeringen?
9	Geeft u de voorkeur aan Nederlandse expertise voor ontwikkelingslanden, bijvoorbeeld van arbeidsinspecteurs, boven de expertise van niet-Nederlandse experts? Zo ja, geeft u ook de voorkeur aan Nederlandse experts indien niet-Nederlandse experts beter toepasbaar, effectiever en/of goedkoper zijn?
10	Binnen welke programma's zouden de doelstellingen van deze nota ingepast kunnen worden? En ten koste van welke andere doelstellingen zou dat gaan?
11	Wat zijn de belangrijkste maatregelen, programma's of acties die bovenop al bestaande activiteiten moeten worden ondernomen?
12	Hoe wilt u de «bodem» in Nederland omhoogtrekken, bijvoorbeeld via wettelijke verplichtingen? En hoe kunt u buitenlandse bedrijven via Nederlands beleid beïnvloeden om te voorkomen dat zij de bodem laag houden?
13	Hoe wordt een redelijke beperking in arbeidstijd gedefinieerd?
14	Kunt u nader toelichten wat het verband is tussen de sector van het werk en het leefbaar loon?
15	In welke mate heeft het Bangladesh-akkoord voor een reële verbetering van arbeidsomstandigheden gezorgd nu programma's zoals De Slag om de Klerewereld tonen dat fabrieken die verbeteringen doorvoeren klandizie verliezen en het voor producenten haast ondoenlijk is te controleren waar hun kleding gefabriceerd wordt?
16	De positie van mensen met een beperking in minder ontwikkelde landen is vaak fragiel. Kunt u nader toelichten hoe u systematisch mensen met een beperking wilt betrekken in het normale arbeidsproces? Zijn er niet tussenliggende stappen die eerst ondernomen moeten worden?
17	Hoe kan het reguliere Generalized System of Preferences (GSP) – los van het GSP+ – bijdragen aan eerlijker werk, aangezien dit GSP niet gericht is op het eerlijker maken van werk?
18	Welke «goede ervaringen» heeft Nederland met de onlangs aan Pakistan toegekende GSP+ status? Zijn al praktische resultaten zichtbaar van het opgerichte Buyer's Forum? Zo ja, welke?

Nr.	Vraag		
19	In de Initiatiefnota wordt melding gemaakt van seksueel geweld op het werk van mannelijke managers naar vrouwelijke medewerkers in landen als Tanzania en Bangladesh. Waarom wordt geen melding gemaakt van de vele meisjes en vrouwen die onder dwang werkzaam zijn in commerciële seksindustrieën in landen als de Filipijnen?		
20	Hoe denkt u in Nederland verkochte producten afkomstig uit deze landen te controleren op schending van fundamentele arbeidsnormen?		
21	Waaruit blijkt dat de Memoranda of Understanding (MoU's) op het gebied van IMVO in India en Colombia leiden of zouden kunnen leiden tot het bevorderen van eerlijk werk? Hebben deze MoUs er toe bijgedragen dat kwesties rond (on)eerlijk werk in bijvoorbeeld de kleding-, zaden-, kolen- en natuursteensector in India nu effectiever worden besproken en aangepakt?		
22	Waarom zijn geen MoU's met de armste landen over IMVO mogelijk, zeker indien zij bilaterale of multilaterale hulp ontvangen die deels gericht zou kunnen worden op het bevorderen van eerlijk werk? Waarom zouden Nederlandse bedrijven die daar investeren ook zelf geen actie kunnen ondernemen in het kader van MoU's met de overheid en andere stakeholders in die landen?	8	
23	Zouden ook discriminatie en seksueel geweld op de werkplek – waarvan vaak ook minderheden als inheemse volken, Dalits en religieuze groepen het slachtoffer zijn – onderdeel moeten zijn van diplomatieke inspanningen, zo nodig in EU-verband?	8	
24	Wat betekent het dat bedrijven zich bij een bindend systeem voor het verbieden van producten van kinderarbeid moeten houden aan «afspraken die sectoren zelf maken»? Wat gebeurt er als die afspraken er niet zijn of niet adequaat zijn? Ontstaat hiermee geen rechtsongelijkheid voor bedrijven?	8	
25	Kan voor elk van de genoemde instrumenten een overzicht gegeven worden van in welke landen ze worden toegepast, welke doelstellingen erin zijn opgenomen en hoe de realisatie daarvan verloopt? Zo nee, waarom niet?	9	10
26	Armste landen krijgen geen GSP-status. Op wat voor manier denkt u de armste landen te kunnen controleren op de fundamentele principes en rechten op het werk?	9	
27	Welke kaders en prioriteiten moet de overheid zelf stellen voor de IMVO-convenanten om «eerlijk werk» tot belangrijk onderdeel te maken, aangezien het initiatief voor de convenanten in eerste instantie bij het bedrijfsleven ligt? Krijgt «eerlijk werk» hiermee niet per convenant een andere toepassing en invulling?	9	
28	In hoeverre bestaan er nu situaties waarin de overheid een (subsidie)overeenkomst wil beëindigen omwille van fundamentele principes en rechten op het werk, maar dat nog niet kan? Indien dat zo is, welk probleem ligt daaraan ten grondslag?	10	
29	Betekent de door u gewenste uitbreiding van het GSP+ arrangement ook dat de EU de criteria moet versoepelen? Zo ja, op welke manier?	10	
30	Hoe kan de Nederlandse overheid en het Nederlandse bedrijfsleven bijdragen aan het realiseren van een flankerend beleid, waardoor de arbeidsmarktpositie van mensen met een beperking versterkt wordt?	10	
31	Hoe kunnen nationale of lokale vertegenwoordigers van mensen met een handicap (de zogenaamde Disabled People's Organizations) en NGO's die gespecialiseerd zijn in het werken met mensen met een beperking bijdragen aan dit flankerend beleid voor inclusiviteit?	10	
32	Welke rol kunnen de ambassades spelen in het stimuleren van ondernemers om werkplekken te creëren voor mensen met een beperking? Hebben ambassades kennis en expertise in huis om goede verbindingen te leggen met relevante netwerken en gespecialiseerde organisaties; en zo niet, gaan ze dit invullen?	10	
33	Hoe zou Nederland kunnen ondersteunen in het werk maken door partnerlanden van inclusieve programma's voor mensen met een beperking? Zouden ambassadepersoneel en medewerkers moeten worden opgeleid en zou expertise vanuit gespecialiseerde organisaties moeten worden ingeschakeld?	10	